

Nr. 43-čias

SPALIO (OCTOBER) 21 DIENA, 1944 M., WORCESTER, MASS.

Telefonas Dial 5-1094 Vol. XXV

ITEMPIMAS EUROPOJ

RAUDONOJO IMERIALIZMO SIEKIAI

Washington, D. C.—Konferencija Maskvoje tarp Anglijos priemiero Churchill ir Rusijos priemiero Stalino įvyko didelio ir augančio politiško įtempimo laike. Sen. Robert R. Reynolds, iš North Carolina valstijos, kuris sakė, kad tokis įtempimas gali "tuojaus pasireikšti ir Amerikos žmonės nukentės" vieną iš aršiausių apsiyvimų kiek jie yra turėję." Senatorius Reynolds pastebėjo: "Churchill nuyko į Maskvą taip susirupinęs del Maskvos grąsinimo Anglų pozicijai, kad jisai nežino ką daryti." Net ir prezidentas Roosevelt, sakė senatorius, "laikė rusų mešką už uodegos, bet nežino kaip paleisti."

"Ivykia Europoj ne tik sukelia tokius spėlojimus, bet ir užtvirtina juos. Ponui Churchill, be abejonės, aišku, kad Rusų užėmimo nusistatymas nesustos Lenkijoje. Senatorius Reynolds įrodė, kad Jugoslavija pateko visiškai po rusų dominacija, taipgi ir Bulgarija, iš kur amerikiečių ir britų militarškos

misijos rusų buvo net išvartotos. Nėra abejonės, kad komunistų siekis yra užimti iki Dardanelaus visas šalis ir vyriausybės.

"Kadangi šie faktai yra teisingi lengva suprasti kodel ponas Churchill yra taip labai susirupinęs. Jie reiškia didžiausį imperialistišką sučiupimą moderniškoji istorijoje. Jie reiškia, panaikinimą visų pastangų praity ir dabar svarstomų, įsteigti pasaulinę taiką ir tarptautinio bendradarbiavimo papėdę. Jie yra Atlantiko Carterio laužytojai. Jie padaro tragišką komediją iš Dumbarton Oak konferencijos. Jie įrodo, kad rusai reikalauja, jog ji savo visas ambicijas pasiektų kaip sąlygą, kad ji dalyvautų kokiame pokarinėje organizacijoje. Britų imperijai grėsia pavojus ir jos žmonės jaučiasi apviltais.

"Amerikos žmonės buvo priversti priimti visiškai neteisingą problemą. — delko Rusija yra dabartiniame karę? Rusija kariuonia ne išlaisvinti šalis, kurias vokiečiai nugalėjo, bet jas pasisavinti. Rusija kariuonia ne pasisavinti imperializmą, bet jį praskleisti. Rusija nori panaikinti vokiečių imperializmą, apriboti britų imperializmą ir net Amerikos pasaulinę ir taiką kuodaugusia galima, bet jos siekis yra, kad rusų raudonasis imperializmas pasiliktų ir išsiplėtotų.

"Ironiškas dalykas apie visą šitą, yra kad Rusija niekuomet nenudavė ar neprispazino nieko kita, apart to ką mūsų Amerikos propagandistai priskyre demokratiskus siekius Rusijai. Jeigu amerikiečiai priėmė tą netikrą propagandą, jie tikrai sulauks vieną iš aršiausių apsiyvimų. Rusija eina pirmyn tokia programa, su tokiais milžiniškais žingsniais, kurie visai sunaikina principus del kurių mūsų vadai mums sakė kad mes einam karan. Kuo ankščiau mes tą suprasime, tuo mažesnis bus mūsų galutinas apsigavimas."

TAUTININKAI PASIULĖ AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBAI EITI IŠ VIENO

Lietuvai Vaduoti Sąjunga tautinės Amerikos lietuvių visuomenės vardu šios savaitės pradžioje pasiuntė į New Yorką Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkui laišką, kuriame nurodė, kad siuo lemtingu Lietuvai me-

tu visi Amerikos lietuviai turi eiti iš vieno. Lietuvai Vaduoti Sąjunga pasiulė Amerikos Lietuvių Tarybai paskirti atstovus, kurie drauge su Lietuvai Vaduoti Sąjungos atstovais aptartų šių dviejų organizacijų veikimo subendrinimo planą.

Suv. Valstijų Darbo Biuras Įvedė Naują Sistemą Veteranams Padėti

Suv. Valstijų Darbo Biuras pagamino santrauką darbų visuose dideliuose industrijų centruose iš 100,000 gyventojų arba daugiau. Santrauka vadinta Labor Market Information for Veterans ir yra pagrįsta informacijomis gautomis nuo darbdavių ir bus pakeista kas dvejais mėnesiais. Santrauka parodys kur darbininkų bus reikalinga, sako Paul V. McNutt, pirmininkas War Manpower Committee.

ranams, kurie ieško darbų kitose apylinkėse. Pranešimai parodys svarbiausias karo ir civilės industrijas kiekvienoje vietoje ir po-karinius pakeitimus, praneš vardus svarbiausių įstaigų, darbų, darbo valandų, algas apie gyvenimo padėti, apie butus, gyvenimo iškaščius, ir kitas informacijas apie mokyklas, ligonines ir transportaciją.

"Šie pranešimai", sako p. McNutt, "bus vartojami Employment Service ofisu duoti patarimų paliuosuotiems kareiviams ir vartos juos jo atstovai, kurie kalba su vyrais ir moterimis, Armijos ir Laivyno ligoninėse, kurie bus paliuosuojami. Armija, Laivynas, Marinių Korpusas ir Pakraščio Sargyba interesuojasi į šias informacijas, ir vartos jas įvykus mobilizacijai.

30 MYLIŲ FRONTAS NUO ŠIRVINTŲ IKI KALVARIJOS

Londonas, spalio 19-tą d. Vokiečiai pranešė apie savo pasitraukimą iš Rytų Prūsijos sienos iš miesto Eidkunų ir kad sovietai siūnčia milžiniškai skaitlingas pėstininkų ir tankų jėgas prieš junkerių provinciją.

Londonas, spalio 19-tą d. Vokiečiai pranešė apie savo pasitraukimą iš Rytų Prūsijos sienos iš miesto Eidkunų ir kad sovietai siūnčia milžiniškai skaitlingas pėstininkų ir tankų jėgas prieš junkerių provinciją.

Berlynas savo komunikacijoj pripažino kad didelis rusų ofensyvas perėjo skersai Rytų Prūsijos sieną ir pasiekė kitą miestą prie Širvintų rubežiaus — devynias mylias į šiaur-rytus nuo Eidkunų. Eidkunai randa 37 mylios į rytus nuo svarbaus Insterburgo, prūsų gelžkelio centro ant kelio iš Kauno, Lietuvos. Eidkunai yra 87 mylios į rytus nuo Karaliaučiaus, Rytų Prūsijos sostinės. Eidkunų miestas turi 5,000 gyventojų, kuri naciai apleido rytuose. Mušiai eina kas kart smar-

Nacių raportai sakė, rusų ofensyvas privertė nacius apleisti ir Virbalio miestą, Lietuvoj, tris mylias nuo rubežiaus. Kiti rusų daliniai, kurie puola Klaipėdą, randa 65 mylias nuo Karaliaučiaus. Šeši keliai sueina Virbalyje, kuris randa prie Vilniaus-Isrutės geležinkelio. Nacių pranešimas skelbia, kad rusų puolimai prasidėjo 25 mylių fronte abiejose pusėse Vilkaviškio, dvylika mylių nuo Rytprusių. Buvo kautynės prie Naujesčio, Lietuvoj, tik anapus rubežiaus nuo Širvintų.

Rusai Mokės \$20,000,000 Kanadai už Petsamo Kasyklas

London, spalio 19. — Sovietų vyriausybė mokės Kanados valdžiai \$20,000,000. Jungtinių Valstijų pinigais kaip pilną ir galutiną atlyginimą už perėmimą Petsamo nikelio kasyklų Suomijoje. Šioji sutartis-protokolas prie neseniai pasirašytų paliaubos sąlygų tarp Rusijos ir Suomijos—buvo padaryta po svarstymų tarp britų, kanadiečių ir sovietų vyriausybių apie kasyklų stovį,

po Suomijos iš prievartos atsižadėjimo Petsamo teritorijos ir sykiu tų kasyklų Rusijai. Kasyklos buvo Suomijos valstybės nuosavybė ir buvo išnuomosotos Kanados Mond Nickel kompanijai ir International Nickel kompanijai.

Nikelio kasyklos Petsamo, yra antros svarbiausios Suomijoje, kur randasi virš 5,000,000 tonų turtingos nikelio—vario rudos.

JUDOMŲJŲ PAVEIKSLŲ ARTISTŲ ALGOS

Washington, D. C., spalio 12-tą d.—Iždo Departamentas paskelbė vardus tų asmenų kurie iš korporacijų priėmė virš \$75,000,000 už asmeniškų patarnavimus pereinai metais.

Judomųjų paveikslų magnato L. B. Mayer alga tai stovi pirmoj vietoj. Loew's Inc. korporacija užmokėjo Mayer \$1,138,992.47; iš šios sumos \$104,500 buvo del algų, likusioji dalis \$1,304,492.47 kaip komisija. Antrojo vietoj, buvo Walter E. Wanger, kurs nuo Universal Paveikslų kompanijos priėmė \$710,372.03. Nicholas M. Schenck kurs priėmė \$512,291.33 nuo Loew's korporacijos, yra trečioj vietoj. Columbia Paveikslų korporacija tarp kitų savo suraše turėjo sekančius artistas: Brian Aherne, \$144,958; Fred Astaire, \$75,635; Joel McCrea, \$118,458; Edward G. Robinson, \$129,166; Loretta Young, \$85,000.

Loew's korporacija savo suraše turėjo: Edward Arnold, \$99,583; Wallace Beery, \$150,000; Joan Craw-

ford, \$194,615; Brian Donlevy, \$141,250; Tommy Dorsey, \$165,817; Irene Dunne, \$200,000; Greer Garson, \$159,083; Katherine Hepburn, \$110,333; Harry James, \$128,559; William Powell, \$251,250; Robert Taylor, \$176,983; Spencer Tracy, \$219,871; Robert Young, \$108,500.

Universal Paveikslai savo suraše turėjo: Bud Abbott ir Lou Costello, \$789,628; Charles Boyer, \$80,000; Deanna Durbin, \$282,250; Ole Oleson ir Chic Johnson, \$151,795; Randolph Scott, \$132,187; Franchot Töne, \$101,372.

Aachen OPUOTA S. V. KARIŲ PO 12 DIENŲ APSUPIMO

London. — Vokiečių miestas Aachen po 12 dienų apsupimo, puolė. Amerikos kareiviai užimdami miestą traukiasi pirmyn Aachen miesto gatvėse, prie kurių esančių namų languose plėvėsavos baltos pasidavimo vėliavos.

Berlyno radio taipgi pripažino, kad Amerikos kariuomenė artinasi prie Metz ir leitenanto gen. George S. Patton kariai pradėjo naują puolimą ant Metz fortų.

AMERIKONAI SUGRĮŽO ATGAL Į FILIPINUS

Sąjungiečių Karo Stovykla Filipinuose, spalio 21. — Iš čia atėjo žinios, kad Gen. M'Arthur išsodino 250,000 kariuomenės Filipinų pajuryje, kur dabar eina musiai su japonais del jų užėmimo.

SVARBU

Svarbu yra prisiminti tiems Amerikos Lietuvių skaitytojams, kurių prenumeratos jau senai yra pasibaigę, kad pasinaujintų, kad nereiktų laikraštis sustabdyti šiuo svarbiu Pasaulinio karo momentu. Taip darydami, Jūs paremsite savo spaudą ir laikraštis Jūs lankys kas savaitę be susitrukdymo.

Amerikos Lietuvių prenumerata \$2.50 metams. Kas užsirašys ar pasinaujins laikraštį ant dviejų metų, tas gaus nupiginta kaina, už \$4.00 — vieną dolerį sutaupys. Kreipkitės:—

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon Street, Worcester, Mass.

BUY EXTRA WAR BONDS Today!

palio 7-tą dieną, 1944

Comment
A.L. by A.L.

Special cable to the New Times from Stockholm says the situation in Baltic republics of Lithuania, Latvia and Estonia presents an extremely complicated picture. The people are glad to see the Germans but hate to see the Russians take over. Seventy thousand Latvians, the Germans organized into a special local defense corps are to have gone into hiding to participate in a Partisan war against the Russians who do not bring freedom in the way Americans bring freedom to liberated France or Belgium.

Lithuanians, Latvians and Estonians are asking whether the hundreds of thousands of Russian war refugees (of whom 120,000 alone in Latvia), left by the Germans will become Baltic citizens and have the right to vote in post-war elections, whether Lithuanians, Latvians and Estonians deported by Russia and Germany will be able to return and vote. From one fourth to one third of the pre-war population in the Baltic states is now "missing."

Recent Russian offensives have liberated all of Lithuania including the towns of Kaunas, Kretinga, Plungė and Šilalė—a place renowned for its Lithuanian song and legend on account of the romantic love story between a powerful and rich Grand Duke Kestutis and a poor peasant virgin Birutė who dedicated her life to keep the eternal fire burning before the altar of god Perkunas. In spite of all the Russian liberating, no reliable news or letters are permitted to come from Lithuania to the United States.

A hint of Russian political intentions in the Baltic states is given by an Associated Press dispatch from Estonian Tallinn, where Veimer, President of the Council of People's Commissars declared: "If the Estonians do not want collective farms they will not have them. But the Communist party, naturally believing in it, will campaign for it by press and radio education." According to Veimer, small enterprises of less than 10 employees are to remain in private hands. He claims there is no reason in believing that there will be forced collectivization or nationalization in Latvia or Lithuania either. However, the Baltic peoples remember that Stalin signed a solemn treaty with them in 1939 in which he promised not to Sovietize them. That treaty was broken. Therefore, it is hard to believe the present words of Veimer. They might mean nothing.

BUY EXTRA WAR BONDS Today!

WAR BONDS Today!

LIETUVIAI AMERIKOJ

SANDARIEČIŲ SEIMELIS

MASS. IR CONN. VALSTIJŲ ALTS KUOPŲ ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS ĮSPUDINGAS. DALYVAVO ALTS PREZ. PETERAS PIVARUNAS IŠ PITTSBURGH, "S." REDAKT. M. VAIDYLA IŠ CHICAGO.

HARTFORD, CONN. 15 d. spalio LAP Klubo auditorijoje įvyko dvejų ALTS apskričių kuopų atstovų suvažiavimas — "Seimelis" Hartforde, butent, Conn. ir Mass. valstijų sandariečių susikaupimas! — taip su pasigerėjimu pareiškė ALTS 45 kp. Pirm. p. Labanauskienė. Bet tikrovė šis suvažiavimas buvo ALTS 11 apskričių metiniu suvažiavimu. Dėja, Mass. Valstijos trijų kuopų veikėjai, butent, iš Montello, Bostono ir Worcesterio atvyko į šį suvažiavimą. Tantai susidarė įspūdis, kad buvo dvejų valstijų sandariečių "Seimelis", kuris paliko gerus, įspūdius dalyvius ir svečius, kurių bendrai buvo apie 65, kur kas daugiau negu Sandariečių Philadelphia Seime.

Suvažiavimo pirmą sesiją atidarė ALTS 45 kp. narys V. M. Čkas kitados buvęs ALTS Centro Sekr. pasveikindamas visus kuopų atstovus ir savo įžanginėje kalboje pabrėždamas faktą, kad lietuvių tautos ateitis kritiškai padėtyje, kad jai primetama vėl slavų unija ir, kad gresia lietuvių mažai tautai pražūties likimas, versta verčia visus Amerikos lietuvius rimtai susidomėti Lietuvių tautos likimu. Vėliaus suvažiavimo vedimą pavedė apskr. pirm. p. J. Trečiokui.

Suvažiavimo vedėjas p. Trečiokas paskyrė mandatų patikrinimo komisiją, taipgi, rezoliucijų komisiją, prasidėjo suvažiavimo darbų eiga, kuopų atstovų ir apskričio valdybos viršaičių pranešimai ir kiti organizaciniai dienotvarkės reikalai buvo svarstomi gana labai sparčiu tempu, buvo pateiktos apyskaitos išlaidų etc., žodžiu, "seimelis" ėjo paskmingai, gerą nuotaiką diskusijos kuopų atstovų.

Bankietas ir Gražios Kalbos Žymesnių Veikėjų

Po pirmos sesijos buvo arti dvejų valandų pertrauka, kuopų atstovai turėjo progą atnaujinti pažintis ir pažinstamieji galėjo vieni kitų dešines paspausti ir paklausti vieni kitų: "Na, mielas broli ar sesele, kas naujo pas tave? Kas gero girdėti Bostone, ar Waterbury, Worcesteri ar New Britaine, Montello ar New Haveno mieste!" Šių žodžių rašėjas pastebėjo atstovus iš šių miestų: Conn. valstijos sandariečius iš Bridgeport, Waterbury, New Britain ir Hartford; svečius P. Pivaruną iš Pittsburgh, Pa. ir M. Vaidylą iš Chicago, Ill.; gi iš Mass. valstijos Montoliečius, Bostoniečius ir Worcesteriečius.

Dėka Hartfordo sandariečių kurių rūpesčiu buvo parngti delegatams skanus pietas. Laikė pietų buvo bene įspūdingiausias šio Seimelio momentas, visų šuo nuotaika gera, visi skaniai ir sočiai pavalgę ir išsigerę, bet po porą dalarukų užsimokėjo!... Tiesa, už du dolerius sočiau ir skaniau nebūtų męs svečiai pavalgę ir Bonds hotely. Už pietus ir vašes alučių ir valstybine visi gospadinėms dėkingi buvo.

Laikė pietų ir proga susikaupimo buvo pasakyta gražių kalbų ir prisiminta ALTS organizacijos atliktų darbų dėl naudos mūsų visuomenės ir Lietuvos. Bankieto pirmsėdžiū buvo p. V. M. Čkas, arba, kai tuli sako: veteranas sandariečių organizaci-

jos, kuris per 25 metus nemažai savo turto ir energijos paaukojo šiai organizacijai, taitai anot p. Vokietaitienės pareiškimo, jis gražiai lošė rolę "toastmasterio" gražiai perstatydamas svečius pasakyti kelius žodelius.

Pirmiausia ir trumpai kalbėjo "Sandaros" Redakt. p. M. Vaidyla, narys ALT vykdomojo komiteto, kuris pagyrė Mass. ir Conn. sandariečius (žinoma, peikti negalėjo pas juos svečių bebudamas—aut.). Antras iš eilės kalbėjo sandariečių veteranas, p. K. Jurgelionas iš Montello 24 kp. veikėjas, tikrai veteraniška, įspūdingai. "Toastmasteris" nepavydėdamas jumo-ro ir kitokių svečiams įspūdį darančių pareiškimų pasirinko svečius pagal geografišką tvarką. Sakė jis: Kaip mūs šis pasaulis turi aš apie kurią jis sukasi be paliovos, taip ir ALTS organizacija turi aš apie kurią sukasi jos veikla, girdėjote kalbas p. Vaidylos Chicagiečio Montoliečio, arba, Bostoniečio, dabar turiu garbės perstatyti svečią iš raktų valstijos, Pittsburghietį, ALTS Prezidenta p. Pivariuną.

Svečiai šauniai aploidsmentu sutiko savo Prezidentą. Gerb. p. P. Pivariunas pasakė gražią kalbą pažymėdamas, kad ALTS organizacija buvo ir tebėra lietuvių tautinės kultūros plėtojimo ir tautinės demokratiškos pasauližiūros propagatorė. Jis ragino sandariečius veikti, plėtoti organizacinę darbą ir tautinės vienybės sąvokos ir idealo propagavimą, nes tik tai vienyturėdami savo tarpe ir su kitų srovių lietuviams galėsim pasekmingiau veikti dėl lauro mūsų tautos ir mūs tėvų krašto - Lietuvos. Šį p. Pivariuno pareiškimą sandariečiai palydėjo gausiu aploidsmentu.

Vėliaus kalbėjo Worcesterio veikėjai p. A. Janušonis ir J. Dvareckas, Bostono žymus veikėjas ir Amer. Legion Stepono Dariaus Posto Chief Commander p. Lekys, kurio kalba paliko malonų įspūdį, taipgi, Conn. sandariečių žymi veikėja p. Alena Devenienė (a.a. pirmo Lietuvos atstovo Amerikoj Jono Vileišio dukrelė - aut.) ir svečias ALP Klubu pirm. J. Pilky, abu šie Conn. lietuvių veikėjai buvo palydėti aploidsmentais. Žodžiu, skanus pietas buvo baigtas geram upe, draugiškoj dvasioj, nes svečių veikėjų gražios kalbos atsiminimai ir įvairūs prisiminimai paliko gerus įspūdius visiems, vėl svečiai - delegatai skubėjo prie antros sesijos savo suvažiavimo, kuri buvo žymiai įdomesnė ir svarbesnė negu pirmoji sesija.

Antra Sesija ir Atstovų Diskusijos

Svarbiausių klausimų buvo antroj sesijoj Lietuvos likimas. Ta sesija buvo aktuali diskusijoms, atstovai pasisakė ALT veiklos ir jos vadų politikos ir taktikos klausimuose; bendros užsienių politikos mūs krašto valdovų ir vadų, taipgi, tarptautinės politikos ir kitais politiniais klausimais pasikeitė mintimis. Plačiai buvo kalbėtasi ir dėl stokos rimtos vienybės ir veiklos ALT skyriuose Conn. Valstijoj ir BALF bei Lietuvos šelpimo reikale, šiais klausimais referavo ALTS Prez. P. Pivariunas ir Redakt. M. Vaidyla. Kitas svarbus klausimas buvo

ALTS organizacijos pagyvinimo reikalų, sustiprinimo jos organizacinės veiklos. Šitu klausimu buvo diskusijų, bet rezoliucijų komisija įteikdama savo rezoliuciją likvidavo diskusijas ir paliko ALTS Centra Sekretoriui ir redaktoriui įvykdyti suvažiavimo atstovų pageidavimus ir siulomus patarimus pagyvinimui ir sustiprinimui organizacijos ir jos abelnos veiklos kolonijose teiktiam nariams patarimus ir nurodymus.

Tenka pažymėti, kad šis sandariečių seimelis pradėtas su Amerikos tautiniu ir Lietuvos himnais, kuriuos sudainavo solistė p. Vokietaitienė pianu sau pritariama ir delegatams palydinti, baigtas seimelis su atsistojimu pagerbimui žuvusių Amerikos karių. Žodžiu, šis sandariečių seimelis bene bus pirmas tiek gerai pavykęs laike pastarųjų kėlėtos metų. Buvo kritiškų labai rimtų užmetimų Centro atsakomingsiems viršininkams, taipgi, buvo pasiūlymų organizacijos reikaluose ir Lietuvos nepriklausomybės gynimo — atvadavimo reikaluose, priimtas rezoliucijų komisijos Memorialis Prez. Rooseveltui, kurį šio seimelio atstovai per savo valdybą pasiuntė Lietuvos reikalais. Kad ir pavargę bet gi kupini naujos energijos ir ryžtingos valios sandariečiai grįžo namo besidalindami savo įspūdiiais, arba, nebaigtus reikalų besvarstydami namo važiuodami. "AL" Rep. XYZ

PHILADELPHIA, PA.

Mirtis Saunus Jurgiečio, Juozo Joneikio. Ilgametis ir labai šaunus Švento Jurgio parapijos narys, viengentis Juozas Joneika, 72-jų metų, spalio 4-tą pasimirė, o 9-tą spalio, po labai iškilmingų gedulingų pamaldų už jo sielą Švento Jurgio bažnyčioje, buvo palaidotas. Direktorių Juozas Kavaliauskas rupinosi jo palaidojimu Šventojo Karsto kapuose.

Vedybinė Sukaktis Viengentių J. ir A. Ragulių. Viengentis Jurgis Ragulis, gyvenąs antrašu: 3279 Mille St., Phila., Pa. ketvirtadienį, 12-tą spalio minėjo savo 15-kos metų vedybų sukaktį. Jis apšvedė prieš 15-ką metų su našle Agota Kleintienė.

ĮGIJIMAS NEJUDOMOS NUOSAVYBĖS.— Viengentis Kristopas ir Amilė Žemaičiai, užlaikanti čia antrašu: 1201 Green St., Phila., Pa. pirmaeilinį grožės saloną — "Emilias Hairdressing Parlor", kaip teko sužinoti, paskiausioju laiku įsigijo nupirko ir antrą nejudomąją nuosavybę — namą. Bičiulis

BALTIMORE, MD.

MIRĖ VINCAS MILEUSKAS
Spalio 6 d., pusė po penkių vakare, savo dirbtuvėje, umai susirgo Vincas Mileuskas, nuvežtas į ligonbutį, už valandos mirė. Velionis Mileuskas Baltimorės lietuviams buvo labai gerai žinomas, nes su savo broliu Antanu ir Piju Mackevičium užlaikė kriaučių dirbtuvę per labai daug metų. Velionis paliko nuliudime savo moterį Adelę ir dukterį Baltimorėj ir tris sunus, karo fronte, du Eropoje, o vieną Pacificke. Taip pat paliko du brolius Antaną ir Ignotą čionai Baltimorėj, taipgi daugelį draugų ir pažįstamų. Velionis Mileuskas paėjo iš Suvalkų rėdybos, kaimo Gižų, tapo palaidotas iš Sv. Alfonso lietuviškos bažnyčios į Holy Redeemer kapines, spalio 10-tą dieną. Išsėkis brangus drauge, šios laisvos šalies žemėlėje.

GERI LIETUVOS PATRIOTAI

Ponios Uršulės Burokienės dukterė ir žentas, ponai J. Pažerai, buvo išvažiavę savaitę laiko į Gary, Indiana atsisveikinti su pono Pazero broliu, Alfonsu, kuris yra S. V. kariuomenėje, Engineer Corps Camp Dorn, Miss. Korporalas Al. Pazeras buvo parvažiavęs pas savo tėvus į Indiana, dėl poilsio, nes tikisi, kad bus išsiųstas užjuri, į karo lauką.

HORACE T. CAHILL
ROBERT F. BRADFORD
LEVERETT SALTONSTALL

VOTE REPUBLICAN

(Politiškas Skelbimas) (Politiškas Skelbimas) (Politiškas Skelbimas)

Ponai Požerai skubino sugrįžti į Baltimore del Lietuvių dienos bazarą, kuris įvyko spalio 10-tą dieną, tarptautinėj grupėj, Fifth Regiment Armory, Baltimore, Md. Tą vakarą, ponai Burokienė su ponais Požerais uždarė savo užėigą, kuri randasi 504 Washington Blvd. ir drauge su savo draugais ir kostumieriais dalyvavo tame gražiame lietuvių bendrame parengime. Ypač kaip ponai Burokienė, taip pat ir ponai Požerai yra labai tautiški ir remia visus lietuviškus tautiškus reikalus ir geri Lietuvos patriotai. Nėra buvę nei vieno tautiško parengimo, kad jie nebūtų dalyvavę. Garbė Baltimorės lietuviams turint tokius biznierių kaip ponai Burokienė ir ponai Pažerai.

VESTUVĖS
Ponų Juozo ir Valerijos Žužų, 1510 W. Lafayette St., jauniuosi dukters Aldonos vestuvės įvyks šeštadienį, 21 spalio, 4 valandą po pietų, Naval Academy Chapel, Annapolis, Md., su Leitenantu Donald Eugene Somerset, United States Naval Reserve. Po apeigų, priėmimas įvyks Naval Akademijoj, Officers Mess svetainėj. Linkiu daug laimės jaunos poros gyvenime. J. G.

WATERBURY, CONN.

RINKIMUOSE BALSUOKIME UŽ LIETUVIUS
Visiem žinoma, kad Amerikos politika yra plati ir stipri. O lietuvių tauta nėra skaitlinga. Mes neturime čionais užtarėjų, todėl jeigu kur nors lietuvis stengėsi įeiti į politiką, pagelbėkime jiem. Connecticut Valstijoje apskaitliuojama apie 80,000 lietuvių, bet iš to skaičiaus mes neturime nei vieno Kongresmono, nei vieno Senatoriaus, nei Representatoriaus. Žodžiu, mes turime kelis vietinius Aldermonus ir kitus, kur ne taip svarbią rolę lošia. Bet kodel mes neturime lietuvių, kad užimtų aukštesnes vietas? Ar mes neturime gabių lietuvių užimtų aukštesnes vietas? Žinoma kad turime. Priežastis gal todėl, kad mes savųjų neparėmėme taip kaip turėtumėm paremti. Iš dalies gal nėra padovo kodel jų nerėmėm. Čia pateiksiu vieną tam atsakymą. Vienas iš mūsų lietuvių gavęs aukštesnę vietą politikoj po tam nesiskaito su lietuviiais, nedalyvauja lietuviškuose veikimuose, pasiaiškinda-

ISRINKITE ISSILAVINUSIUS VYRUS UZIMTI ATSAKINGAS VIETAS

Balsuokite už patyrusius vyrus įrodytais gabumais.
Balsuokite už vyrus, kurie išsiklys aukštumoje Massachusetts valstijoje Respublikonų valdžij. Balsuokite už vyrus, kurie griežtai stovi už Vienybę, Saugumą ir Apraudą.

- BALSUOKITE UŽ**
- Governor - **HORACE T. CAHILL**
  - Lieutenant Governor - **ROBERT F. BRADFORD**
  - Senator - **LEVERETT SALTONSTALL**
  - Secretary of State - **FREDERIC W. COOK**
  - State Auditor - **FRANK A. GOODWIN**
  - State Treasurer - **FRED J. BURRELL**
  - Attorney General - **CLARENCE H. BARNES**

A.a. MIRE LIETU. GEORGE STEPONAITIS
Pereitą savaitę buvo įspūdinga, kad Lietuvių Steponaitis, buvo sumanytas žveistas rugsėjo 15 d. Pora dieny vėliau Karo Biuro mentas pranešė, kad įspūdingai giliai užsūgė moterei, tėvams, ir visai mynai. Dr. M. J. ...

SKAITYKITE IR PLAUkite AMERIKOS LIETUVIUS

Gaslight Gaieties

every THURSDAY 9:30 P.M.

WAAB
WORCESTER
1440 on the dial
Worcester Gas Light Company
240 Main St., Worcester, Mass.
Telephone 2-2811

DUDOS DUONA TAI SKANI

Dudos duona tai skani,
Giria jauni ir seni;
Nuo duonos tyros ruginės,
Worcesterio skaisčios merginos.

Duona minta visās svietas,
Jai ant stalo pirma vieta —
Duonos sviesto ir kavos,
Pusrytėliams lig' alios!

NATIONAL BAKERY CO.
(Antanas Duda, Sav.)
12 Ashmont Ave. Tel. 2-5336 Worcester, Mass.

AMERIKOS LIETUVIS

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U. S. \$2.50 In Foreign Countries \$3.50
Five Years Subscription \$12.00 Two Years Subscription \$5.00
One Half Year \$1.50 One Half Year \$2.00

Single Copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Spalio Lietuvos savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.
Prenumerata: S. V. \$2.50 Užsieniuose—Kanadoje \$3.50
Metam \$4.00 Dviem metams \$5.00
Pusmetimui \$1.50 Pusei metų \$2.00
Prenumeratos pradžia atitarsi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Printed at Second Class Matter September 29, 1914. at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879

MARINAI UŽĖMĖ PELELIU

Perlų Uostas. — Pirmos Divizijos Marinai įsiveržė į japonų užimtą Peleliu salą, Filipinų salose, ir dabar kontroliuoja tos salos didesnę dalį. Amerikos kariuovienė žuvo, japonų apie 7,020. Marinas, kurs tik mirė, guli ant žemės.

amerikos lietuvių visuomenė, ir tikimės, kad ji antrajam Amerikos lietuvių seimui parodys lygiai tokį pat šiltą pritarimą, kaip ji parodė pirmajam. Jei taip tikrai įvyktų, antrasis Amerikos lietuvių seimas, budamas Amerikos lietuvių laimėjimą, sykiu būtų ir Lietuvos laimėjimas. RENGEJAS

AMERIKOS LIETUVIŲ SPAUDA

Šiauliuose bolševikai nužudė 400 žmonių, o Biržuose 250. "New York Times" korespondentas telegrafuoja iš Stokholmo, kad Pabaltijo šalyse šioje valandžio esanti labai neiški padėtis. Pavyzdžiui, požemio vadovybė duoda "prieštaraujančius" įsakymus gyventojams. Žmonės raginami netalkinti kitiems vokiečiams ir tuo pačiu laiku partizanams liepiama priešintis rusams.

Matyt, korespondentas nesupranta Pabaltijo žmonių nusistatymo, jeigu jam šitokie įsakymai išrodo "prieštaraujančius." Jo supratimu, kas priešingas vokiečiams, tas negali priešintis rusams. Tuo tarpu faktas yra toks, kad Pabaltijo žmonės nori būti nepriklausomi, ir todėl jie yra priešingi abiem okupantams. Ar rusai ar vokiečiai, jems vistiek okupantai.

Toliau "N. Y. T." korespondentas paduoda tokį pavyzdį:

"Mintaujot vokiečiai nutarė rusams pasiduoti be mušio; bet Latvij Legijonas pareiškė tęsiasi prieš rusus kovą".

Ir jis priduria, kad apie 70,000 latvių, kurie išvien su vokiečiais kovojo prieš rusus, pasitraukė nuo vokiečių ir prisidėjo prie partizanų, kurie veda karą prieš bolševikus.

Iš Latvijos buvę ištręmė ketvirtadalis gyventojų, vien Rusijos, kiti Vokietijon. Bet Latvijos esą atbėgę apie 120,000 žmonių iš Rusijos. Jie subėgę čionai kai vokiečiai buvo užėmę Rusiją ir Rusijos-Latvijos siena buvo išnykus. Dažar latviai nežina, ar tuos rusus atbėgėlius, kurie pabėgo nuo bolševizmo, skaityti Latvijos piliečiais, ar ne, ar duoti jiems balsavimo teisę po karo, ar ne?

Latviai taipgi norėtų žinoti, kaip bus su tais jų broliais ir seserimis, kuriuos pirmos okupacijos metu bolševikai išgabeno Rusijos gilumon. Ar bus jiems leista sugrįžti Latvijon, ar ne.

Šveicarijos spauda praneša, kad šį sykį bolševikų teroras

Lietuvoje esąs daug baisnis, negu buvo 1940 metais. Kadangi susiorganizavę Lietuvos valstiečiai šį sykį pradėjo bolševikų okupacijai priešintis, tad pastarieji griežėsi kruvino keršto. Kaip praneša šveicarij "Der Bund," pabėgę nuo bolševikų teroro lietuviai praneša, kad užėmė šiaulius, į kelias pirmutines dienas bolševikai išžudė 400 žmonių, o Biržuose 250 nužudė. Kreicburge, Latvijoje, buvę išžudyti visi gyventojai, kurie tik negalėję prirudyti, kad prigulė prie komunistų partijos. Užėmė Mintaują, bolševikai užmušė 150 žmonių, o Laidonės apylinkė krite 650 asmenų iš raudonųjų okupantų rankos.

NEW YORKE BUVO DAUG POSEDŽIŲ

Spaliu 17, 18 ir 19 dienomis New Yorke įvyko Amerikos Lietuvių Tarybos, Kunigų Vienybės, Federacijos Tarybos, Lietuvių Kultūrinio Instituto ir kiti posėdžiai.

Spaliu 17 d. Amerikos Lietuvių Tarybos metiniame susirinkime perinkta ta pati valdyba: pirm. Leonardas Šmutis, sekr. Dr. Pijus Grigaitis, išd. Mikas Vaidyla. Jie trys sudaro Vykdomąją Komitetą. Vicepirmininkais išrinkti P. Pivoriunas iš Pittsburgo ir adv. Wm. Laukaitis iš Baltimorės, išdo globėjais — Wm. T. Kvetkas iš Wilkes-Barre ir Dr. M. J. Vinikas.

Spaliu 17 d. vakare įvyko bendras posėdis su latvių ir estų amerikiečių jungtinių organizacijų atstovais. Priimta telegrama prezidentui Rooseveltui Telegramos turinys skelbiamas šiame "Amerikos" numeryje.

Spaliu 18 d. A. L. Tarybos posėdyje dalyvavo kolonijų atstovai, kurių buvo iš Illinois, Pensilvanijos, New Yorko, Connecticut, Massachusetts ir kitur. Visų didelis pasiryžimas: dalyvauti visu pajėgumu karo pastangose pergalei priartinti ir Lietuvai nepriklausomybę užtikrinti.

30-čiai Milijonų Asmenų Palengvintas Mokesčių Apskaitliavimas

WASHINGTONAS — Joseph D. Nunan, Jr., mokesčių komisijonierius, pranešė, kad apie 30,000,000 darbininkų ir tarnautojų bus palengvintas 1944 metų mokesčių apskaitliavimas, vartojant tam reikalui darbdavių išduodamus išskaitų kvitus. Prisišaukdamas 1944 metų Asmeninio Pajamų Mokesčių Įstatymo, mokesčių komisijonierius leido tam reikalui vartoti išskaitų kvitus. Ši nauja pajamų palengvins 30,000,000 darbininkų ir tarnautojų pajamų mokesčių mokėjimą, leidžiant jiems pareikšti ant išskaitų kvito vien tik kiek jie pajamų turėjo, ko-komis mokesčių išimtimis naudojasi, nereikalaujant išpildyti reguliaraus pajamų mokesčio blanko, Form 1040. Įstatymas reikalauja, kad kiekvienas darbdavys, nevēliau sauso 31 dienos, išduotų kiekvienam samdiniui išskaitų kvitą, kuriame būtų nurodyta, kiek algos samdiniui išmokėta per pereinus metus ir kiek iš jos išlaikyta pajamų mokesčiams. Išskaitų kvito forma taip pertvar-

kyta, kad ji yra įtraukti reikalingiausiu klausimais ir nurodymais, tuo padarant jį tinkamu daugeliui samdinių vartoti kaip pajamų deklaraciją. Pertvarkytoji išskaitų kvito forma pavadinta Form W-2 (Rev). Šitą naujos formos išskaitų kvitą gali vartoti pajamų mokesčių reikalams kiekvienas, kurio pajamos 1944 metais buvo mažesnės, negu \$5000, susidedančios vien tik iš algos, parodytos ant pajamų kvito. Visi kiti mokesčių mokėtojai privi-lės savo pajamas mokesčių reikalams pareikšti ant blanko Form 1040, kuris, pagal naują įstatymą taip pat yra supras-tintas. Išskaitų kvitą vartojantis mokesčių mokėtojas turės jį išpildyti ir paštu pasiųsti vietiniam mokesčių rinkėjui (kolektoriui) nevēliau, kaip 1945 metų, kovo 15 dienų. Mokesčių rinkėjas apskaičiuos, kiek jam išpuolę mokesčių mokėti ir praneš, kiek jis papildomai privalo sumokėti, arba gražins skirtumą, jei mokesčių mokėtojas yra per daug įtuokėjęs.

Kalba Pasakyta Zigmo Jankausko Lietuvių Ukėšų Klubo Bankiete, Spalio 1 d., 1944, Minint 25 Metų Sukaktį Pirkimo Svetainės, Lawrence, Mass.

Klubo Viršaičiai, Nariai, Broliai ir Seserys:

Nepastebėjau kaip prabėgo 22 metai kaip apleidau jus ir šią kuklią bet gražią vietą. Apleidau šį gražų ir svarų miestą pro kur teka Merrimack upė tartum Neris pro Vilnių ar Nemunas pro Kauną. Gamtos aplinkybės čionai tokios gražios ir patraukiančios žmogų prie savęs, kad kitur sunku tą rasti. Vasaros laikui tuč tuojau už miesto matyti žaliuojančius miškus ir miškelius, kloniose žalias kaip aksomius austas pievas, derlingus ukius, o pakalnėse ir pušynuose gali rasti nuvargusiam kunui ir sielai kaip pasakiškam Rojui poilsio vietą. Žiemos laiku klimatas čionai sveikas, gyvenimui tinkamas.

Į šią stebuklingai gražią gamtos vietą kaip aš taip ir jusų dauguma iš Lietuvos čionai pribuvote. Mes tuomet buvome taipgi gražūs, jauni, stiprūs, patraukiantį, kaip ir šios gražios aplinkybės. Bet nuo to laiko pra-bėgo ne 22, bet 40 metų! Bent tiek metų man sukanka kaip pribuvau į šį kraštą.

Šiandien pribuvęs į šį jusų garbingą ir šauņu parengimą su jumis pasimatyti, man matosi kad ne visus pažystamus šiame susirinkime galiu pastebėti. Nematyti dalyvaujant su mumis Dr. Kazio Mikolaičio, mokyklos laiku mano draugo, o jusų gero gydytojo, veikėjo ir prakalbininko. Nematau mano gyvenime jusų tarpe daug kitų gerų draugų ir prietelių.

Kada jus apleidau 1922 metų pradžioje, Nepriklausoma Lietuva buvo vos 4 metų senumo. Kaip aš, taip jusų dauguma džiaugėmės Lietuvos atgimimui, del kurios mūsų didi patrijotai daug metų dirbo, vargo, kalėjimuose ir šalto Sibiro tyruose kentėjo ir mirė.

Lietuvos Atgimimas

Pirmas pasaulinis karas 1914-1918 metais priartino sąlygas Lietuvai atgimti; dar padėjo sąlygoms prinkoti kitoms mažoms ir didesnėms tautoms iš po taip vadinamos tuo laiku carų ir kitų viešpačių tyranijos pasiluo-suoti. Rusų Romanovų giminė revoliucijos likos nušluota, o jos Caras su visa šeima sunaikinta taip, kad pėdsakų ir po šiai dienai niekas nežino. Vokiečių imperatorius Kaizeris vokiečių liko amžinai ištręmėtas į Holandiją kur ir mirė, o kitos valstybės nušlavė savo viešpačių šalin, įsteigė vietoj monar-kijų demokratinės santvarkos valdžias. Viso svieto gyventojai, ypač Centralinės Europos žmonės, pajuto liuosytbę ir gerė-josi po kariniais laimėjimais. Nors tiem dalykams daug kraujo žmonių buvo pralieta, bet poli-tiškai nemažai laimėta. Džiaugėsi tokių laimėjimų ir mūsų Tėvynė, Lietuva!

Iš po karo griuvėsių atgim-usios mažos ir didesnės valstybės ėmėsi kurti sau geresnį rytojų. Musų gimtinis kraštas, kuris kentėjo ir nešė per 123 metų rusų carų jungą, griežėsi ir tve-rybinio atgimimui valstybei dar-bui. Galima sakyti kaip iš nieko Lietuva pradėjo naują gyvenimą tvirti. Prie didelio trukumo Lietuvos mes ir prisidėjome: rinkome drabužius, apavalus, pi-nigus, pirkome Lietuvos Laisvės Paskolos bonus. Juk šioj pačioj svetainėj, berods 1920 metais, man kalbant jums kaip ir šiandien, viename susirinkime, jus išpirkote tokių bonų už \$750. Nedaug, palyginus šių dienų mu-sų kišenius, bet Lietuvos tuomet kurybiniam darbu buvo gera parama. Nemaža buta netikėli, kurie sakė, kad bonų pirkimas tai pinigų metimas į ugnį... kad jie pražus. Bet vēliau laikas parodė, kad Lietuva nē vieno pirkiko neapgavo — priešingai: visiems išmokėjo paskola ir dar su palukanų gerais nuosimčiais. Tai vienas dalykas, kuris parodė, kad Lietuva buvo pradėjus tvirtu ekonominiu gyvenimu gyventi.

Kulturoje ir apšvietoje Lietu-va nepasiliko užpakalyje ir kitų valstybių. Ukio ir žemės nau-jas patvarkymas pradėjo Lietu-va puosėti gražiais viensėdžiais ir pavyzdiniais ukiais. Gyvulių veislės gerinimas užpildė urnų sandėlius ir šaldytuvus, geriau-siomis ir sveikiausiomis mėso-mis, pienu, sviestu, suriais, kiau-šiniais ir paukštiena. Aruodai grūdais persipildė, o perteklius reikėjo vežti į užsienius. Krau-tuvės miestuose ir miesteliuose

pilnos drabužių, apavulų ir kito-kių parėdalu. Miestiečiai kaip ir ukininkai švariai ir puošniai gal- lėjo apsirengti kaip žmonės ki-tose kulturingose šalyse. Ap-švieta, mokslas pradėjo žydėti. Tukstančiai pradinii mokyklų, šimtai aukštesniųjų, technikos, kuno kultūros, meno ir Vytauto Didžiojo Universitetas. Spektakliai, judami paveikslai, teat-rai, LIETUVOS OPERA. Kraš-to vieši plentai, ukii keliai geres-niam gyventojų susisiekimui, buvo gerinami. Gelžkeliai pra-vedami, elektros šviesa kur ga-lima buvo pravesta.

Literatūros srityj Lietuva taipogi platų žingsnį pirmyn pa-darė. Desėtkai laikraščių dieni-nių ir savaitinių, mėnesiniai ir pus-mėnesiniai žurnalai, paveik-sluioti leidiniai knygos apysakų, istoriniai veikalai, eilėraščiai, muzikos ir dainų leidiniai, paišy-ba ir dar kiti — TAI NEPRI-KLAUSOMOS LIETUVOS PRO-TINE TVERYBA.

Tai tik dali Lietuvos žmonių rankų ir protiško darbo čionai jums paminėjau. Visi paminėti ir nepaminėti čionai dalykai da- vė įkvėpimą ir kėlė dvasią kaip Lietuvos taip Amerikos lietuvių. Ne Lietuvos Nepriklausomybės atgavimai atskyrė lietuvius nuo kitų, iki tol su panieka ji vadi-nant "damned polander", ir pa-statė jį lygiomis su kulturingu kitų tautų žmonėmis. Šiandien lietuvis gyventoj ar Lawrence, Philadelphiaj, ar kitur, visi ir visur su juo ir jaja skaitosi kaip su kulturingos šalies paejūnu. Tai vardas, kurį visur godoja ir gerbia.

Šią pagarbą ir paguodą Lietu-viams 22 metų Nepriklausomin-ga Lietuva jiems padarė.

Lietuviai Pasaulio Akyse

Lietuvai esant nepriklausomai, Amerikos Lietuviai turėjo kelias progas gerai ir žymiai pasirody-ti plataus svieto akyse. "Lietuvių Diena" "Sesqui-Centennial" pasaulinėj parodoj, Philadelphiaj 1926, sutraukė virš 10,000 lietuvių. Parengtų flotų eisena dviejų mylių ilgio į parodos vie-tą stebėjo šalgyvatviais 500,000 kitų tautybių žmonės lietuviu maršavimu. Lietuvos atstovų ir kitų aukštų valdiškų pareigu-nų kalbos parodos centre, o va-karo laiku parengtas koncertas mižiniškoj auditorioj, kurion susirinko 20,000 lietuvių kitų klausytojų — sudarė begalingai gražų įspūdį ir vaizdą. Už tokį Lietuvių pasirodymą, Amerikos spauda panaudojo lietuvių eisenos nuotraukas, plačiai ir pagrirtai aprašydami "Lietuvių Diena." Čia pasakau jums be pasi-gyrimo ir neieškodamas jokios garbės, kad buvau pirmas Ameri-koj asmuo pranešdamas per lietuvių spaudą jog pasaulinė pa-roda rengiama Philadelphiaj 1926 m. Rašiau apie ją SLA. organe Tėvynėj dar 1922 metais, tai yra 4 metus prieš parodos įvykimą. O 1924, 1925 ir 1926, patankinau rašinėjimai Vieniybėn Lietuviniukų, Tėvynėn ir Tauton, vietiniam savitraštin, pakol neprasišėdžio organizuotis ko-mitetas "Lietuvių Dieną" su-rengti. Patsai buvau komiteto nariu nuo pat pradžios iki pa-baigai.

ANTRAS Amerikos lietuvių didis ir istorinis įvykis tai DA-RIAUS-GIRĖNO skridimas Lietu-voje be nusileidimo per Atlan-tiką New York-Kaunas 1933. Gal-būt jums gyvenant nuosaliai ir mažesnėj lietuvių kolonijoj ne-buvo taip svarbu jųj skridimą įvertinti taip, kaip suprato Phi-ladelphiajos ir kitų didesnių kolonij- nistų lietuviai veikėjai. Kad su-prasti ir pilnai įkainuoti Dariaus-Girėno skridimą Lietuvon, reikalinga buvo pažinti juos as-meniškai, suprasti jų kilnią dvasi- ir ryžtingą sieki, kuriuos jie paliko savo Testamentame. Aš jų tą istorinį dokumentą atsivežiau jums perskaityti, kad suprastu-tute jų pasišventiną ir aukštą žygi LIETUVIŲ TAUTAI PA-AUKOTĄ.

Gal iš jus kuris patrauks peti-mis ir pamisis kas iš to kad jie skrido, bet kelionėje žuvo. To-kią mintis tikty tik nemokan-čiam žmogui galvoti ir suprasti didelių žmonių aukštus pasiryži-dimus ir bandymus žmonijos nau-dai atsiekti. Jie tą mėginimą pildė ne savo naudai, bet darė Lietuvos Tautos vardu. Jie pa-rodė, kad lietuvių tauta nors ne-

(Tęsa ant 4-to pusl.)

Worcesterio Naujienos

AUKSINIS JUBILIEJUS

Paskutinis pranešimas šv. Kazimiero parapijos Auksinio Jubiliejaus tvarkos.

BENDRAS PASILINKSMINIMAS

Spalio 21-ą, šeštadienio vakare, A.O.H. svetainėje, Trumbull gatvės, bus bendras pasilinksminimas — Sokiai. Visiems Worcesterio ir apylinkės tik lietuviams, įžangos nebus.

Sokiai gaspadorius Vincas Parulis, gspadinės: Marijona Ščiukienė ir Alena Paulauskienė.

ISKILMINGOS MISIOS

Sekmadienį, spalio 22-ą d., laikys iškilmingas šv. Mišias, Pralotas kunigas Jonas Ambošas, iš Hartford, Conn. Pamokslą sakys kunigas Jonas Balkunas.

Draugijų valdybos susirinkis parapijos mokyklą ne vėliau 10:30 ir eis į bažnyčią.

KONCERTAS

Koncertas įvyks tą pačią dieną, 7:30 valandą vakare, miesto Auditoriume. Bus išpildyta "Vytauto Kontata," vadovau-

jant Muzikui Juozui Žemaičiui. Kontatą išpildys abu chorai — Moterų ir Jaunimo.

Solo dainuos, Suzanne Griška iš New York, ponis Anelė Thompson, ponis Maurice O'Toole, panelė Julė Roglytė, ir smuika ponis Genevieve Watkins Kaneb. Pianu p. Rapolas Juška ir Curry iš Bostono.

SVEČIAI

Gerbiamas Klebonas kunigas Augustinas Petraitis pakvietė ir dalyvaus koncerte daug žymių svečių, tarp kurių bus ir Senatorius David Walsh, miesto Majoras W. Bennett, Congressman P. Philbin ir kiti.

JUBILIEJAUS KNYGA

Jubiliejaus knygą bus galima įsigyti prieš koncertą Auditorijoje, suteikiant auką nemažiau 50 centų.

TVARKDARĖS

Ponios Amilija Milienė, Julė Dailyda Zdrodowski, p. Kulikaušienė ir panelė Tillie Aukštikalnis, nurodys visiems skirtas jiems vietas auditoriume. V. L.

MOTERŲ KLUBO VEIKIMAI

Buvo ruošiamas bankietas spalio 7-tą dieną Lietuvių Ukėšų klubo žemutinėje svetainėje, kuri buvo papuošta su rudens lapais ir gėlėmis.

Narės buvo gražiai pasirėdžiusios ir pasipuošusios su "corsages", tai atrodė kaip gėlių darželis. Tai buvo vienas gražiausias bankietas, kiek jų korespondentė turėjo progą dalyvauti. Buvo paruošta skani vakarienė, su kalakutiene ir visokiais parinktais valgiais, kokios niekur kitur negalima gauti šiais laikais.

Garbės viešnios buvo ponis Leland Stowe ir ponis Seidler, kurios atvyko iš New Yorko miesto.

Del šio nepaprasto parengimo, teikiame garbę ir dėkojame mūsų komiteto pirmininkei Agotai Roglienei, poniom Gurevičienei, Grigienei, Šilalienei, Jonaitienei, Collins, Cantor, Piliponienei, Vieraitienei, Garbauskienei, Bobblienei, Jušinskienei ir visoms kitoms, kurios padėjo savo energiją del jų klubo. Taipgi ačiu jų dukrelėms Panelėms Virginia ir Vivian Paulaidus, Marie Mikalonis, Virginia Koval, Margaret Dodge, Helen Wolent, Ruth Posčius, Birutė Adomaitis, Anna Bobblis, Anna Bobblis (2), Aldona ir Ann Juška,

padėką visiems, kurie tik prisidėjo savo atsilankymu ir darbu. Vyrai ir moterys, kurie taip nuoširdžiai dirbo laike pikniko: p. Metrikiene, M. Juozunienė, V. Kieliene, J. Zdradauskienė, M. Sviderskienė, J. Petrusevičius, J. Simanavičius, J. Dvareckas, V. Mitrikas, K. Zurlis, A. Janušionis. Didelė garbė priklauso Lietuvių Klubui, kad suteikė vietą nemokamai. Ačiu visiems.

Komitetas

Juozas Levanaitis Palaidotas

Juozas Levanaitis, sulaukęs 53 metus mirė trečiadienio ryte, spalio 11-tą dieną, Miesto Ligoninėje. Jisai priklausė prie Lietuvių Ukėšų Klubo ir šv. Kazimiero draugijos. Vėlionis paliko savo žmoną Marijoną (Svetovietę-Levanaitienę); dukterį Lillian; ir seserį Oną Pauliukoniene, Worcesterį. Vėlionio laidotuvės buvo šeštadienio ryte, su liudėsio pamaidomis šv. Kazimiero bažnyčioje, paskui į Notre Dame kapus.

Prez. Rooseveltas Sustos Worcesterį

Prezidentas Roosevelt trumpam laikui sustos Springfielde ir Worcesterį, pakely į Bostoną, kur jisai pasakys svarbią prakalbą lapkričio 4-tą dieną. Prezidento Roosevelt to traukinys atvyks iš Connecticut į Massachusetts ir sustos Worcesterį lapkričio 4-tą dieną, po pietų.

Olga Jančius, Ruth Jancauskas, ir visoms kitoms, kurios dirbo kaip patarnautojos.

Moterų Klubo susirinkimas įvyko spalio 10-tą dieną. Visi bankieto reikalai užbaigti, tai narės vėl galvoja apie kitus. Dabar rengiam kugelio vakarienę, kuri įvyks Lietuvių Ukėšų Klubo svetainėje. Nepaprastas susirinkimas bus spalio 24-tą dieną, del Kugelio vakarienės rengėjų.

Ponios Pupkienė, Josephs, Burke ir Jancauskas buvo išrinktos atstovauti Lietuvių Moterų Klubą dideliame masiniame susirinkime, kurs įvyks spalio 29-tą, Mechanics svetainėje. Susirinkimas pasibaigė 9:30 valandą vakare. M. Z. V.

Namų Fronto Pozicijos

Washingtonas — Paul V. McNutt, Karo Darbo Jėgų Komisijos Pirmininkas, kalbėdamas neseniai apie šios šalies darbo jėgos padėtį, pareiškė, kad nors tikrasis mušo laukas ir yra už tukstančių mylių, bet ir čia, namuose yra kranto pozicijų. Jis

tiesiogiai padėką tam nuoširdžiam komitetui, kurs tiek daug darbo ir pasišventimo padėjo tam vjiam suruošti. Taipgi dėkojame visiems, kurie prisidėjo prie tokio gražaus muzikališko programo išpildymo, ypač ponis V. Kielienei, kuri padainavo kelta dainelių akompanuojant ponis Meškienei. Ačiu šeimynai už 25 rožes ir kitas dovanas. Taipgi ačiu J. Žemaičiui už sudainavimą kelias liaudies daineles, kurios susirinkusius svečius labai sujaudino. Negalime pamiršti padėkoti p. Kaveckui už muziką; už linkėjimus adv. Antanui ir poniai Milleriam, daktarui ir poniai Vaikšnoriam; vargonininkui ir poniai J. Žemaičiams; taipgi ačiu giminėms ir draugams už gražias dovanas. Tas malonus įvykis pasiliks mūsų atmintyje visados. A. ir M. Jakučiai

Aušros Vartų Moterų Klubo Veikimas

Aušros Vartų Moterų Socialis Klubas suruošė savo šeštąjį metinį bankietą, parapijos svetainėje, ketvirtadienio vakare, spalio 12, 1944, 7:30 valandą vakare. Komitetas del bankieto buvo: Anielė Sinkevičienė, pirmininkė; Valerija Vieraitienė, Margarieta Mitrikiene, Amilija Jankauskienė, Ilarija Petraitienė. Svečias ir svarbiausias kalbėtojas buvo kun. K. Vasys. Akordiono solo pagrajino Ona Saulėnienė. Vincenta Kieliene, Antanina Sinkevičienė, Amilija Jankauskienė ir Anelė Sinkevičienė, kvartetas, padainavo, pritariant pianu poniai Mae Meškienei. Elzbieta Kraunialienė

Antanina Kriščiunaitė, išgyvenusi Worcesterį per 30 metų, mirė Miesto Ligoninėje po ilgo sirgimo. Ji priklausė prie šv. Pranciškaus draugijos ir visą savo gyvenimą pasižymėjo kaip uoli katalikė ir del savo gerų labdarybės darbų. Vėlionė paliko du brolius, Juozą ir Vincą Kriščiūnus; dvi seseri Marijoną Švarciene iš Worcesterio ir Magdaleną Palapiene, Brooklyn, N. Y. Vėlionės laidotuvės įvyko iš J. Dirsos Laidotuvių Kopyčios spalio 20-tą dieną, su iškilmingomis mšiomis Aušros Vartų parapijos bažnyčioje. Vėlionė palaidota Notre Dame kapuose.

Vieša Padėka

Siuomi reiškiami didelę padėką savo giminėms ir draugams už surengimą tokio iškilmingo bankieto mūsų 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktuvių minėjimui. Tikrai mums buvo didelis nusistebejimas, nes niekad nemanėm, kad tokio pagerbimo butumem užsitaravę, nė

tiesiogiai padėką tam nuoširdžiam komitetui, kurs tiek daug darbo ir pasišventimo padėjo tam vjiam suruošti. Taipgi dėkojame visiems, kurie prisidėjo prie tokio gražaus muzikališko programo išpildymo, ypač ponis V. Kielienei, kuri padainavo kelta dainelių akompanuojant ponis Meškienei. Ačiu šeimynai už 25 rožes ir kitas dovanas. Taipgi ačiu J. Žemaičiui už sudainavimą kelias liaudies daineles, kurios susirinkusius svečius labai sujaudino. Negalime pamiršti padėkoti p. Kaveckui už muziką; už linkėjimus adv. Antanui ir poniai Milleriam, daktarui ir poniai Vaikšnoriam; vargonininkui ir poniai J. Žemaičiams; taipgi ačiu giminėms ir draugams už gražias dovanas. Tas malonus įvykis pasiliks mūsų atmintyje visados. A. ir M. Jakučiai

RACIJONAVIMO TVARKA

Lapkričio 8-ta—Paskutinė diena del A-11 kuponų geri del trijų galionų. B4, C4, B5 ir C5 kuponai geri del penkių galionų kiekvienas iki sekančių pranešimų. Aplikacijos del naujų "A" kuponų, geri nuo lapkričio 9-tos dabar dalinami gasolino stotyse yra vietinėse racijonavimo tarnybose. Sugražinkite senos "A" knygutės viršelius ir pridukite Padangų Peržiūrėjimo Rekordą, sykiu su savo aplikacija.

H. KAUFMAN KRAUTUVĖ

Parduoda Pavieniams ir Krautuvėms LAIKRODŽIUS — DEIMANTUS — SIDABRĄ ĮVAIRIUS BRANGUMYNUS

Užmokėti ar Įmokėti
Tel. 5-5950
127 Millbury Street — Worcester, Mass.

THE EYEGLASS SHOP

20 METŲ PATYRIMO — PATENKINIMAS UZTIKRINTAS DABAR DVI ISTAIGOS DEL GERESNIO PATARNAVIMO

Nuo 12 iki 5 val. po pietų
563 MAIN GATVĖS (kamb. 202)
Salia Loew's Peli Teatro
TEL. DIAL 6-0459
VAL. J. WADOWSKI — OPTIKIERIAI — JOS. E. WADOWSKI

paaikino; kad kranto pozicijomis jis laiko svarbiausių karo reikmenų fabrikus, kaip liejyklas, laivų statymo bei pataisymo dirbtuves ar miško apdirbimo dirbtuves.

Amerikos darbo visuomenės raumenys, anot P. V. McNutt, gabumai bei sumanumas yra dalis tautos pajėgumo kariati, arba dalis priešų puoliančios smogiamosios jėgos. Karo frontuose amerikiečiai muša priešą ne vien pavienias pulkais karo laivais ar bomberiais, anaipol, tai yra darbas sujungtų Amerikos visuotinių karo pajėgų, i kurių skaičių įeina karo pramonės fabriku darbininkai.

P. V. McNutt nurodė svarbą greito darbininkų surinkimo kringtos apylinkėse ir kringtomis industrijos šakoms, kurs ypatingai jautiamas darbo jėgų trūkumas, kaip pavyzdžiui fabrikuose sunkiųjų pabuklų bei šovinijų, bombų, radar ginklų; tankų, statybos įrankių; padangų (tajorių) medžiagos palapinėms statyti; ir ragino darbininkus stoti darban.

"Kiekvienas sveikas vyras privalo sau skaityti už pareigą stoti savanoriu į sunkiausią pramonės fronto dalį. Karas dar ne pasibaigė. Tęskite darbą" pabagė P. V. McNutt.

Patariamasis Komitetas Patiekia 1945 Metų Daržų Programą

Washingtonas.—Tautinis Patariamasis Daržų Komitetas įteikė žemės ūkio Sekretoriui ir Karo Maisto Administratoriui plačią namų daržininkystės programą 1945 metams, pakelti visuomenės sveikatingumui, ekonomijai, pagražinti apylinkėms ir piliečių pramogai.

Kaipo pagelba milijonams miestiečių ir miestelėnų, kurie norės ir toliau tęsti daržų auginimą, komitetas pataria samdyti miestų daržininkystės išlavintus agentus. (OWI)

KAS GIRDETI?

Antanas ir Izabelė Grigas, nuo 14 -Windham gatvės, užaugino tris sunus ir visi dabar yra militariškoj tarnyboj. Edvardas Grigas yra mechanikas Oro Korpusė, Walla Walla, Washington. Albertas Grigas dabar parašutininkas kur nors Italijoje. Jisai savanoris įstojo, per du metu tarnavo Panamos Kanalo apsaugojimui kaip militariškas policininkas, paskui stojo savanoris į parašutininkus. Danielius Grigas, lavinosis ilgai Californijoje, paskutinėmis dienomis atrašė, kad jisai Prancuzijoje. Jisai yra inžinierius mechanikas prie Armijos.

Korporalas Edwardas Kursonis, pasiuntė savo tėvams Juozui ir poniai Kursonams, gyveną Hudson, Mass. laišką, pranešdamas, kad jisai po sužeidimo, gydo si ligoninėje Prancuzijoje. Edvardas Kursonis baigė Hudsono aukštesnę mokyklą kur pasižymėjo įvairiuose sportuose. Jisai dirbo Lapointe kompanijoje prieš įstojimą į Armiją rugsėjo mėn. 1942 metais. Jo brolis Vincas J. Kursonis tarnauja armijoje, New Yorke.

Petras Karalius, gerai žinomas graborius, Julės Karalienės sunus, nuo 72 Vernon gatvės, tarnauja Armijoje nuo kovo mėnesio 1943 metų ir išsiustas užsienin pereiną gruodžio mėnesį.

Petras Karalius buvo ypatingai ir sykiu su 604-ta Kapų Registravimo kompanija pagerbti už jų darbą palaidojant amerikonus žuvusius kareivius Saipan salose. Majoras generolas Sandford Jarman pareiškė, kad Petro Karaliaus pasišventimas savo pareigoms, daug sykių pačiame karo ugnį, suteikė galimybės sužinoti vardus mirusiųjų, kurie kitaip būtų palaidoti kaip nežinomi.

Seržantas Antanas Deknis, tarnaujas prie Marinių Korpuso nuo spalio 1940 metais ir išvykęs užsienin pereiną gruodžio mėnesį, buvo sužeistas birželio mėnesį ir dabar sveiksta. Seržantas Antanas Deknis, 28 metų, Julės Deknienės sunus, baigė Classical aukštesnę mokyklą ir dirbo Rice Barton Corp. per du metu prieš įstojimą į karinę tarnybą.

Parengimas Pasekmingas

Lietuvai Remti Draugija surengė paskutinį sezoną pikniką, sekmadienį, spalio 8-tą dieną, Lietuvių Klubo vasarnamy, Bungalow. Parengimas gerai pavyko. Diena buvo graži, tai ir žmonių atsilankė skaitlingai, ne tik iš Worcesterio, bet ir iš kitų kolonijų. Visi praleido laiką linksmai, gi iš to parengimo liks ir virš šimto dolerių pelno Lietuvos šelpimui. Už tas geras pasekmes Rengimo Komisija reiškia širdingą

Attention... BOYS and GIRLS

BE CAREFREE BUT NOT CARELESS

Po mokyklos laikas pažaisti, bet saugumas nežino atostogų. Sustokit, žiūrėkit ir klausykite, prieš pereinant skersai gatvę. Ne lipkite ant stiebu. Nejudinkit nupuolusią vielą—niekad. Bukite linksmi ir laimingi!

Raddy Kilowatt
YOUR ELECTRIC SERVANT

WORCESTER COUNTY ELECTRIC CO.
11 Foster Street Worcester, Mass.

OFFICIALS SUBVINTING TO TUVIU AMERIKOJ DARTIAI

Kasimir S. Michaleki

15 VERNON STREET
Worcester, Mass.

OFISO VALANDOS:
2 iki 4 ir 7 iki 8 val. vak.
Išimant Sekm. ir Švėtadi.

TEL. 5-3662

Pristatom! Namų Vietiniai ir Importuoti

Edward Yarnover

PACKAGE STORE

Užtaiko Visokius Alkoholinius Gėrymus, Lietuviškus Vėgėdgius, Vyną ir Aš.

278 MILLBURY GATVĖ
Tel. 5-3441

LAINER CLEANSE

- GERAS DARBAS
- GREITAS PATARNAVIMAS
- ŽEMOS KAINOS

Dial 5-5233
73 Green St.

Sanitary Shirt Laundry

SANITARIKA

SKALBYKLĖ

VALYTOJAI IR DAIKŲ PIRMAS

Pinas Skalbyklos Pajūris, Skalbiam, prosiams ir marškiniams; uniformoms ir viršutiniams drabužiams žesnius daktus.

MARIJONA PAKRABALA
MARIJONA MAJORIUS

Darbas Gvarantinis

Atneškite ir Atsiimkite
15 KELBYL GATVĖ
WORCESTER, MASSACHUSETTS

Wilben Bottling

P. VESKELIUS

Sodis Išdirbimo Tarnyba

19 Taylor St., Worcester

Tel. 4-5222

Ypatingai išdirbama ALE ir 15 kitokių

VICTOR PR

Lietuvius Generali KONTRAKTORIAI

Atliekam Visokius Dažytojas - Pataisymus

18 VIDAUS IR LAUKO

Tel. 5-5715 ir 4-5715

27 Grand St., Worcester

Lic. No. 8085

CHARRON RADIO

ELECTRINIAI

Radio Pečial Planai

20 Trumbull Street
Worcester, Mass.

TAISYKITE SAVO NAMUS

Elektros Vielių ir Dabar Galima

ELEKTRIKOS PATAISYMAI IR ĮVEDIMAI

ADOLFAS W.

44 WINDHAM ST.
Worcester, Mass.